A°. 1833. | N°. 99.

JAVASCHE COURANT.

JE MAINTIENDRAI.

Zaturdag den 14den September.

IN-OFFICIEEL GEDEELTE.

BATAVIA, 13 september 1833.

Volgens berigten te *Anjer* aangebragt met het Engelsch schip *Arab*, den 28sten mei uit *Engeland* vertrokken, zou het embargo met der daad opgeheven zijn, en onze aangehoudene schepen reeds naar *Holland* zijn teruggekeerd. De met gemeld schip aangebragte dagbladen loopen echter niet verder dan die welke reeds met de *Heinrich* ontvangen zijn, en waarvan de voornaamste inhoud in onze courant van 4 dezer is medegedeeld.

EUROPESCHE BERIGTEN.

NEDERLANDEN.

'S GRAVENHAGE, *den 1sten mei.* Z. M. heeft tot Ridders der Orde van den Nederlandschen Leeuw benoemd, de heeren *C. F. M. de Lepel*, Kommissaris des Konings bij de Nederlandsche Bank te Amsterdam, en *J. Kooij*, Kommissaris bij het Kollegie Zeemanshoop aldaar; alsmede den heer *G. J. K. Scheidler*, geneesheer alhier, en voormalig Lid van het Militair-Geneeskundig Bestuur.

De Belgische kamer van Vertegenwoordigers heeft het grootste gedeelte harer zitting van den 26sten Maart, waarin eigenlijk over de begrooting voor het Departement van Oorlog moest gehandeld worden, weder aan redekaveling over de buitenlandsche aangelegenheden besteed. De Heer *Pirson*, begon met aan te kondigen, dat hij, wegens de onvoldoende antwoorden van den Minister van Buitenlandsche zaken op de hem gedane vragen, zou voorstellen, om de uitgaven tot handhaving van het leger op den voet van oorlog slechts voor zes maanden toe te staan." De Minister van Oorlog, Baron *Evain*, verdedigde zich vervolgens tegen eene beschuldiging van den bekenden *Levae*, dat de aanneming voor de behoeften van het leger onlangs ten voordeele van zekeren Lauwers op eene onbehoorlijke wijze had plaats gehad, en betuigde aan het slot zijner rede met blijkbare gevoeligheid, hoe onaangenaam het hem viel te zien, dat zijne zelfopoffering en goede bedoelingen voor zijn aangenomen vaderland, Belgie (hij is, zoo men weet, een Franschman), door sommige lieden miskend werden. De Heer *Desmanet* las een lang vertoog over bezuinigingen, die bij het leger konden worden ingevoerd, en klaagde over een der korpsen daarvan, hetwelk hij niet wilde noemen, maar welks manschappen zich aan mishandelingen en knevelarijen jegens hunne medeburgers hebben schuldig gemaakt, zoo als men ze naauwelijks van openbare vijanden zou kunnen verwachten. Waarschijnlijk bedoelde hij de zoogenaamde *guides* of lijfwacht van Vorst Leopold: maar misschien ook de partijgangers van Capiaumont, die mede op eene verregaande wijze de wetten der krijgstucht hebben overtreden.

De Heer *Dumortier* bragt de beraadslaging weder geheel op het terrein der buitenlandsche staatkunde terug. Hij beweerde hoofdzakelijk, dat de Belgische gezagvoerders en hun Gezant te Londen de regten der Belgen geenszins met zoo veel bekwaamheid en volharding verdedigd hadden, als de Nederlandsche Gevolmagtigden die van hun land, en vond daarvoor het bewijs in de omstandigheid, dat men van de zijde van Belgie, blijkens de nota van 14 Februarij jl., alleen had aangedrongen op de vrije vaart langs de Schelde en Maas en op eene gunstige bepaling voor de bewoners van Limburg en Luxemburg, die aan de jongste gebeurtenissen hadden deel genomen; doch geenzins op eene vermindering van het aan Belgie opgelegde aandeel der Nederlandsche staatsschuld. Ook had men volgens hem, de regten van Belgie op de waardij van de goederen, die bij den val van het Fransche Keizerrijk tot de Antwerpsche scheepstimmerwerven behoorden, alsmede op de gezamenlijk verkregene *kolonien* en de sedert de vereeniging voor gemeene rekening aangebouwde *vloot* moeten doen gelden. Door het doen van alle deze vorderingen had men het grondgebied terug kunnen erlangen, hetwelk, zoo als de Heer *Dumortier* zeide, zoo onregtvaardiglijk aan Belgie was ontroofd. Hij eindigde met het gedrag van het Fransche Kabinet jegens Belgie hevig te gispen, en vroeg stellig, of het Ministerie de nieuwe tusschenkomst eener Fransche krijgsmagt zou dulden.

De Heer *Gendebien* sprak in denzelfden geest, maar veel heviger. Hij beschuldigde Frankrijk en Engeland van de bedoeling, om listiglijk den voorloopigen staat van zaken in Belgie te doen voortduren, ten einde daardoor de ellende van dat land ten toppunt te drijven. Engeland werd tot zulk eene verfoeijelijke staatkunde door wangunst tegen de Belgische nijverheid, Frankrijk door het ontwerp, om Belgie in te lijven of te verdeelen, aangezet. De jongste tusschenkomst der Franschen had slechts gediend, om het nieuwe Belgische leger te onteeren, even gelijk vroeger de eens zoo roemrijke blaauwe kiel voorbedachtelijk onteerd was geworden. De Belgische Ministers waren dwaas en onbekwaam genoeg, om zulk eene handelwijze te bewonderen; men behoorde tot de onafhankelijke en krachtige houding uit den eersten tijd der omwenteling terug te keeren enz.

De Heer *de Smet* was insgelijks van oordeel, dat de Belgische zaken niets voorwaarts gingen, en dat men den weg der onderhandelingen verlaten moest.

Bij het einde der zitting traden de Abt *de Foere* en de Heer *Nothomb* als verdedigers van het Ministerie op. De eerste meende, dat de dwangmaatregelen tegen den Nederlandschen handel moesten worden voortgezet, omdat Holland van dien kant het meest kwetsbaar was, en de laatste betoogde, dat Belgie meer dan ooit in zijne wapeningen volharden moest. » Wij moeten, » zeide hij, » tot de Mogendheden kunnen zeggen: gij behoort het verdrag van 15 November ten uitvoer te leggen, of wij zullen dit met eigen middelen doen. In dit dilemma zit onze kracht. Het heeft tot het gebruik der dwangmaatregelen tegen Holland geleid, en zal Frankrijk en Engeland tot derzelver handhaving dwingen."

In het Journal des Débats van 16 april leest men het volgende: » Hollands verdienste, en wat deszelfs weêrstand der Europesche hoogachting waardig maakt, is, dat hetzelve zich onversaagd tegen den revolutionnairen stortvloed tot eenen dam heeft opgeworpen. Het is de eerste steen des aanstoots geweest voor die ongeregelde beweging die alle de maatschappijen uit derzelver natuurlijken stand scheen te verwrikken. Eenmaal in hare eerste vlugt gestuit, zag die beweging zich gedwongen zich in te toomen en zich te regelen. Holland heeft in grooten deele Europa van den invloed der regeringloosheid gevrijwaard. Dit zal aan hetzelve eene grootsche en schoone bladzijde in de geschiedenis der wereld verzekeren, en wij beseffen het ligtelijk dat het Hollandsch gezond verstand het daarop verkregen regt niet wil ruilen tegen de armhartige eer van door spitsvindigheden en diplomatische [illegible], geheel vruchteloos, getracht te hebben een land te herwinnen hetwelk met Holland niets wil gemeens hebben, en welks bezit ook door Holland volstrekt niet wordt begeerd.

FRANKRIJK.

In den Moniteur van den 9den maart vindt men een Koninklijk bevelschrift, waarbij eene nieuwe classificatie van de vertegenwoordigers van Frankrijk in vreemde Staten wordt vastgesteld. Daarbij worden in de eerste klasse geplaatst de gezantschappen te Londen, St. Petersburg, Weenen, Rome, Madrid, Konstantinopel en Berlijn; zullende de vertegenwoordigers van Frankrijk aldaar den titel van Ambassadeur voeren. Te 's Gravenhage, Brussel, Kopenhagen, Stockholm, Dresden, München, Stuttgard, Frankfort en Lissabon, welke plaatsen in de tweede klasse gesteld worden, zullen Minister-plenipotentiarissen zijn. Te Hamburg, Carlsruhe, Napoli en Florence (derde klasse), zullen zich Ministers-residenten, en te Kassel, Darmstadt en Hanover (vierde klasse) Chargé-d'affaires bevinden.

DUITSCHLAND.

De *Karlsruher Zeitung* deelt het volgende mede uit Karlsruhe dd. 15 April: Op het berigt, dat ongeveer 400 Polen, in den nacht van 7 dezer, hun depôt, te Besançon heimelijk verlaten hebben, en reeds den 9den in het kanton Bern aangekomen zijn, en wel, naar hetgeen hunne, in gemelde stad achtergeblevene landslieden er van laten verluiden, met geen ander doel dan om door Zwitserland in het zuidelijk Duitschland binnen te dringen, ten einde er oproerige bewegingen te verwekken en te ondersteunen, heeft de Groot-Hertog bevelen gegeven om twee eskadrons dragonders met versnelde marschen naar de grenzen tegen Zwitserland te laten oprukken, zoo als dezelve dan ook werkelijk heden morgen vroeg dezen togt aanvaard hebben, en dat wijders nog eenige bataljons infanterie, benevens de noodige artillerie zullen worden gereed gehouden om, met ieder oogenblik, des noods, derwaarts te marcheren.

De *Stuttgarter Zeitung* behelst het volgende artikel: De oorzaak van het opbreken der Poolsche uitgewekenen, en het oogmerk van hunnen togt naar Duitschland zijn, voor als nog, niet bekend. Meest vermoedelijk zoude het wel gelegen zijn in hun misnoegen over het van Frankrijks zijde beperken hunner onderstandsgelden op enkel diegenen hunner, waaraan het niet mogelijk is zich te laten amnestieeren. Of daartoe nog andere oorzaken, als bij voorb. de welligt uitgestroomde geruchten van opstand in zuidelijk Duitschland, medewerken; deswegens zijn voor als nog slechts gissingen te maken. Intusschen is de gebeurtenis op zich zelven in allen gevalle gewigtig genoeg om de opmerkzaamheid der zuid-Duitsche Regeringen tot zich te trekken. Reeds hebben dan ook de Badensche en Wurtembergsche Hoven de noodige maatregelen getrof-

ten om de bedreigde landgrenzen gewapenderhand te bewaken, ten einde des noods geweld met geweld te keeren.

De Dusseldorfer Zeitung geeft het volgende artikel uit Neufchatel, dd. 9 April: Officieele berigten van Bern melden dat den 9den dezer omstreeks den middag een korps van 380 Polen, waaronder 348 Officieren, onder aanvoering der Kolonels Oborski en Antonini te Saignelegier is aangekomen en dat het te vermoeden is, dat nog meer transporten dier uitgewekenen (men spreekt van duizendtallen) op dezelven zullen volgen, als welke, zoo men zegt wegens vermindering hunner subsidien en lastig toeverzigt, Frankrijk hebben verlaten. Deze Polen zouden zich aan het eedgenootschap willen wenden, en van hetzelve gastvrijheid verzoeken. Intusschen is het gelukt deze vlugtelingen in het kanton Bern tegen te houden, en men gelooft dat zij zich zullen aangespoord vinden om naar Frankrijk terug te keeren. Het eedgenootschap zal waarschijnlijk er zich op bedenken alvorens het verlangen der Polen in te willigen.

MENGELINGEN.

(*Vervolg van no. 97 der Javasche Courant.*)

Ons vorig artikel besloten wij met gebeurtenissen die te regt zijn gehouden geworden voor bijzondere bewijzen der Hemelsche Geregtigheid ter uitredding van ons dierbaar Vaderland. De verdere loop onzer Geschiedenis duidt ons op ontelbare zoodanige bewijzen, nopens welke wij nog de volgende bijzonderheden hier willen aanstippen.

Zoo werd, in het jaar 1672, ook nog eene tweede voorgenomene landing der Engelschen, namelijk, die op het destijds nog onverweerbare, doch later versterkte Helvoetsluis, verijdeld, en wel ten gevolge eener wangunstige roemzucht door den Hertog van Buckingham tegen den Graaf van Orsoy opgevat, en waardoor de eerstgemelde gedreven werd de gezegde onderneming den Koning uit het hoofd te brengen; hetwelk hem dan ook gelukte en ons, in dat bange jaar 1672, van dien aanval deed bevrijd blijven.

Zoo ook zijn in onze Geschiedenis vele bijzondere uitreddingen op te merken, ten gevolge der wonderbare ontdekkingen van zoo menigen verraderlijken aanslag, en welke ontdekkingen, vooral ook nu, ons ten leerspiegel kunnen strekken, om tegen altijd mogelijke boosaardige ontwerpen op onze hoede te zijn.

Na dat, ten jare 1672, Amsterdam met alle mogelijke zorgende behartiging op de bewaring der buitenkusten had orde gesteld, geraakte, in Februarij 1673 in gezegde stad zekere Schot, John Fraser, in hechtenis, die bekende door voorname personen in Engeland gehuurd te zijn om te Amsterdam brand te stichten, en ook twee Zweden te hebben omgekocht om het Oost-Indisch-Huis en eenigen van 's Lands oorlogschepen in brand te steken. Bij dien onverlaat werden verscheidene brandstichting-gereedschappen gevonden, en hij zelf onderging de doodstraf, zoo als ook later, ten jare 1677, zijn te Rotterdam ontdekte medepligtige, William Madir. En wie onzer gedenkt hierbij ook niet het verschrikkelijk opzet, hetwelk door de Geschiedenis is geboekstaafd, als eenmaal gesmeed om de Amsterdamsche Beurs, op het uur dat de kooplieden op det drukst er tegenwoordig waren, te doen door buskruid springen; zoo als men werkelijk onder de gewelven der Beurs verscheidene vaten buskruid heeft gevonden, die ter voltrekking der helsche wandaad zouden hebben gediend.

Het Engelsche hof was over het mislukken der evenvermelde voorgenomene brandstichting derwijze met de felste verbittering op ons gemeenebest gebeten, dat hetzelve het parlement er toe overhaalde om eene aanzienlijke geldsom te bewilligen tot het in zee brengen eener ontzaggelijke oorlogsvloot, bestemd om andermaal zich te vereenigen met die der Franschen. Dan, onze steeds onverwrikbare moed deed ook de staten wederom niets verzuimen om aan deze vereenigde zoo magtvolle vijanden ter zee het hoofd te kunnen bieden.

Den 7den junij 1673, de jaardag der overwinning bij Soulsbaai, geraakten de vloten aan elkander. De admiraal De Ruiter seinde des morgens den krijgsraad aan zijn boord, alwaar besloten werd dat elk zijn bot zoude inkorten, zoo verre dat de ankers slechts op- en neêrstonden, ten einde, indien men de vijanden zag afkomen, dezelven des te vaardiger te kunnen ligten; doch nog zelfs waren niet alle de leden van De Ruiters boord weder vertrokken, reeds begonnen de Engelschen en Franschen met alle hunne eskaders, halve maansgewijze op de Hollanders af te zakken. Nu vertoonden zich de twee strijdmagten tegenover elkander, in eene hoogst treffende, maar ook zeer ongelijke gedaante, want de Engelsche en Fransche vereenigde vloten overtroffen niet slechts in het getal, maar in de grootte van het kaliber der schepen, als bestaande zij uit meer dan 140 zeilen, en daaronder tusschen de 80 a 90 zware schepen en fregatten van Oorlog. 's Lands vloot daarentegen bestond slechts, uit 52 schepen van Oorlog, 12 fregatten, 14 adviesjachten en 25 branders, in alles een honderdtal vaartuigen uitmakende. De vijandelijke vereenigde vloot, die de loef had, naderde al vast hand over hand; de Engelsche Prins Robbert, die het opperbevel over de geheele vloot voerde, had met het eskader der Roode Vlag de voorhoede; de Fransche Graaf d'Estrées, met dat der witte vlag het midden, en de Engelsche Admiraal Edward Sprag met de Blaauwe Vlag de achterhoede. De Franschen waren dan tusschen de Engelschen ingedeeld, hetwelk waarschijnlijk daarin zijnen grond had, dat laatstgemelden in den vorigen oorlog de eerstgemelden hadden leeren wantrouwen. Van de Nederlandsche vloot had Tromp de voorhoede, De Ruiter het midden en Bankert de achterhoede. Tromp, het vijandelijk eskader der Witte Vlag op hem ziende afkomen sprak zijne Officieren met echte krijgsmanswoorden aan: «brengende, om hen aan te «moedigen tot een opregt vromelijk strijden, het voorbeeld van «zijn eigen persoon te berde, die het niet behoefde te doen «om eenig genot van voordeel, maar enkel en alleen door «de hartelijkste liefde voor zijn bedrukt vaderland gedreven, «was te scheep gegaan, om dat dierbaar Vaderland te helpen beschermen en te handhaven, *willende er liever zijn leven voor «opofferen, dan de* OUDE ZOO DUUR GEKOCHTE VRIJHEID *weder «in slavernij te zien verkeeren*, en de Nederlanders den hals onder het juk eener vreemde Mogendheid te zien buigen. Wij «hebben, riep hij hen krachtig toe: *Wij hebben een regtvaardig «God en eene regtvaardige zaak.* Laat ons daarop vertrouwen, «en ik twijfel niet, indien gij u allen gedraagt als eerlijke lieden, «of 't zal wel gaan.» Dit werd door allen eenparig onder handtasting op het plegtigst bezworen, waarop, na het eindigen van het Gebed, held Tromp ook de overige scheepsbevolking dus toesprak: «Mannen! de vijand is nu digt bij u; elk gedrage zich «als een braaf kerel en daar hij voor is te scheep gekomen; en «die zulks doen, zal ik het beloonen, dat beloof ik.» Tot besluit zeide hij: *het zal wel gaan!* Op deze woorden daverde het gansche schip van het gejuich der manschappen, die met den uitroep: «Vivat Tromp!» hunne mutsen om hoog wierpen, en allen in geestvervoering zwoeren *den laatsten druppel van hun bloed te zullen opzetten tot verdediging des lieven Vaderlands!*

Ontzaggelijk was nu het schouwspel der vereenigde vloten, die, als het ware, zoo verre het gezigt reikte, de zee besloegen, en, op die overmagt steunende, zich grootelijks verwonderden dat de Nederlandsche vloot derzelver komst afwachtte. Ettelijke der vooruit zeilende fregatten schoten reeds van verre, als of zij de Nederlanders wilden vervaard maken, hetwelk op dezen echter eene geheel tegenovergestelde werking deed, want de onzen zeiden: «Deze lieden schieten reeds eer zij raken kunnen.» Welhaast werden deze voorloopers door het gros der vloot gevolgd, en de Graaf d'Estrées begon ten één ure namiddags het gevecht met Tromp. Het ging daarbij zoo hevig toe, dat Tromp, uithoofde van reddeloosheid aan masten en stengen, tot driemalen van schip moest verwisselen; ja, aldus was het den onversaagden Tromp niet genoeg zijn lijf en leven op zijn eerste schip ten dienste des Vaderlands gewaagd te hebben, maar, even als of hij nog *vier* lijven en *vier* levens over had, stapte hij over op nog *vier* onafgestreden schepen, en vocht onverschrokken en onvermoeid, tot zoo lang dat niet hij, maar wel de schepen, afgemat en onbekwaam en reddeloos geschoten waren. De Schout-bij-nacht de Haan betoonde insgelijks eene ongemeene dapperheid, als zijnde almede op zijn *derde* schip overgegaan.

Te dezer gelegenheid bleek de opregtheid der vriendschap tusschen de beide Admiralen De Ruiter en Tromp, want deze laatste met zijn schip *de Gouden Leeuw*, tusschen de beide vijandelijke vloten, met groot gevaar van ongelukkige uitkomst, in een zwaar gevecht betrokken zijnde, zoo dat hij met groot verlangen naar De Ruiter uitzag, werd hij, met alle zijne bijhebbende schepen, door dezen, vergezeld van den Luitenant-Admiraal Bankert, trouwhartig gered. Toen Tromp De Ruiter zag opdagen, riep hij met groote blijdschap uit: «Mannen! daar is Bestevaêr, die komt ons «helpen. Ik zal hem ook niet verlaten, zoo lang ik kan adem «scheppen.» Overal waar De Ruiter, met het schip *de zeven Provincien*, vuur gaf, maakten de Engelschen, door welke hij meer dan eens henen zeilde, plaats en weken voor zijn geschut; waarop hij lagchende uitriep: «*Ziet, de vyanden hebben nog eerbied «voor de* ZEVEN PROVINCIEN!» Tromp en de zijnen dus ontzet zijnde, sloeg de vijand aan het wijken, en sommigen zijner schepen zelfs met zulk eenen haast, dat zij hunne bramzeilen bijzetteden. Zeilende vocht men tot des avonds ten tien ure, als wanneer de duisternis der nacht het strijden staken deed. De Engelschen en Franschen hadden *veertien* bodems, zoo oorlogschepen als branders, de onzen daarentegen niet meer dan *drie* branders, verloren. Ook aan onze zijde was het getal der gekwetsten en gesneuvelden niet groot, doch hadden wij het smartelijk verlies te betreuren van twee dappere officieren, den Vice-Admiraal Schram en den Schout-bij-Nacht Vlugt. Des anderen daags lagen de Nederlanders nog op de hoogte, waar gestreden was, en der vijanden doelwit, namelijk het doen eener landing op de Hollandsche kust, hadden zij verijdeld.

Het getuigenis van den Graaf d'Estrées, in eenen brief aan den Franschen Minister Colbert, wegens de heldendaden van onzen Admiraal De Ruiter, is door Voltaire dus gestaafd: «*l'Amiral de Ruiter fut plus admiré que jamais, dans ces trois actions. d'Estrées écrivit à Colbert: «Je voudrais avoir payé «de ma vie la gloire que De Ruiter vient d'acquérir.»* [De Admiraal De Ruiter, werd in deze drie zeeslagen meer dan ooit bewonderd. d'Estrées schreef aan Colbert: *Ik zoude met mijn leven den krijgsroem hebben willen koopen, welken De Ruiter heeft behaald.*]

(*Het vervolg hierna*).

rijst) gezuiverd van padie en dedak, ter beoordeeling en naar genoegen van den Gouverneur der Molukkos of van den Resident van *Banda*, respectivelijk voor beide plaatsen.

En zal voorts moeten worden afgeleverd in goede dubbele stroozakken.

De arak moet zijn zoogenaamde tweede soort, helder en blank van kleur, en de sterkte hebben van niet minder dan elf graden.

Art. 2. De leverancie wordt bepaald op het navolgende, als:

Voor Amboina:

830,000 ponden rijst.
25,400 kannen arak, en

Voor Banda:

1,500,000 ponden rijst.
8,000 kannen arak.

Art. 3. Genoemde hoeveelheden rijst en arak, zullen door de aannemers uiterlijk vóór ultimo maart 1834 te Amboina en te Banda respectivelijk moeten worden geleverd; zullende zij mitsdien gehouden zijn om uiterlijk vóór ultimo januarij 1834 deze hoeveelheden van Java afteschepen.

Art. 4. De rijst en arak moeten door de aannemers geleverd worden binnen 's lands pakhuizen te Amboina en te Banda. Dadelijk na de levering in de pakhuizen zal de rijst en arak worden geexamineerd, en na goedkeuring het gewone reçu worden verleend om door de aannemers bij hunne rekeningen te worden gevoegd.

Art. 5. Voor het lossen der rijst en arak te Amboina en te Banda, zal van Gouvernementswege tegen betaling de noodige assistentie worden verleend, welke betaling niet hooger zal mogen zijn dan hetgeen voor de hulp in het lossen der schepen, gedurende 1832 en 1833 is voldaan.

Art. 6. Aan de aannemers zullen voorschotten worden verleend, ten bedrage van de helft der som, waarop de geheele leverancie voor ieder respectivelijk zal te staan komen.

Art. 7. De finale afrekening zal plaats hebben na dat de afloop van de geheele leverancie, door behoorlijke bewijzen zal zijn gestaafd; intusschen zal telkens wanneer de rekeningen van de aannemers mogten blijken te voren te staan, het bedrage van dien worden uitbetaald.

Art. 8. De betaling van het geleverde zoomede van het voorschot zal geschieden voor de helft in zilveren en de wederhelft in koperenmunt, behoudende het Gouvernement zich voor om het gedeelte kopergeld in zilverenmunt te betalen, in de verhouding van *f* 5 zilver voor *f* 6 kopergeld. Staande de uitbesteding zal worden bepaald bij welke kas op Java de uitbetaling zal plaats hebben.

Art. 9. De aannemers Gouvernements specerijen uit de Molukkos naar Java overvoerenden, zoo zal hun voor vracht worden voldaan *f* 30 per koijang, betaalbaar voor de [illegible]

De overvoer der specerijen wordt de aannemers bepaaldelijk toegestaan, mits zij zich bij het aan te gaan contract daartoe ook van hunne zijde verbinden.

De schepen, welke de specerijen zullen overvoeren, moeten zijn voorzien van een bewijs, dat ze Gouvernements wege te Batavia, Samarang of Soerabaija zijn goedgekeurd; zullende de gezagvoerders voorts op *Amboina* en *Banda* moeten doen blijken, dat de schepen bij voortduur in denzelfden goeden staat zijn.

Art. 10. De aannemer in gebreke blijvende aan zijne verbindtenis te voldoen, zal in de behoefte van rijst en arak ten zijnen pericule worden voorzien; wordende hierbij ten overvloede genoteerd, dat bij aldien op den laatsten januarij de te leveren rijst en arak niet zal zijn afgescheept; in dat onverhoopt geval het Gouvernement dadelijk voor rekening en risico van den aannemer de aan de leverancie ontbrekende rijst en arak zal inkoopen en afschepen tot welken prijs en vracht ook. Wanneer in het gebrekkige voorzien wordt voor minder of voor denzelfden prijs als welke aan den aannemer zoude zijn betaald, alsdan zal de aannemer ten behoeve van den armen voor elke pikol rijst, die door hetzelve wordt ingekocht; betalen eene boete van 50 cents, en voor de kan arak 5 cents welke boete hij insgelijks, en wel tot een dubbel bedrage, zal verbeuren, indien het onverhoopt niet mogelijk mogt zijn rijst of arak te koopen.

De aannemers zullen gehouden zijn om in tijds aan den ondergeteekenden optegeven van welke plaats of plaatsen zij voornemens zijn den afscheep van de rijst en arak te bewerkstelligen (op dat de autoriteit daar ter plaatse het noodige met betrekking tot den tijdigen afscheep kan worden medegedeeld).

Art. 11. De aannemers zullen stellen goede borgen, die zich zoo te zamen als afzonderlijk zullen verbinden voor de goede nakoming van de verpligtingen der aannemers, en op welke het voorschot en de boete casu quo zullen worden verhaald, en zulks onder renunciatie van alle in regten bekende exceptien en beneficien.

Art. 12. De aannemers gedurende den loop van het kontract komende te overlijden, of anders absent te geraken, zal de verpligting van het kontract devolveren op hunne erfgenamen dan wel op degenen welke in de administratie of beheering van derzelver boedels mogten gesteld worden, ten zij in bijzondere gevallen, met voorkennis en toestemming der borgen, door het Gouvernement hierin anders mogt worden voorzien, doch zullen in geen geval de borgen van hunne verbindtenissen kunnen ontslagen worden.

Art. 13. De minste inschrijver zal van den definitieven aannemer ontvangen eene premie van ½ procent.

Art. 14. De rijst en de arak zal afzonderlijk bij de pikol en bij de kan worden opgeveild, en de toewijzing zal plaats hebben in twee perceelen, namelijk een perceel voor het benoodigde te Amboina en een perceel voor het benoodigde te Banda.

Gegadigden voor de onderwerpelijke leverancie worden verzocht, vóór of uiterlijk op den dag der uitbesteding en wel vóór dat de uitbesteding zal plaats hebben, hunne biljetten van inschrijving verzegeld, en met bekendstelling op het couvert van hunnen naam en woonplaats, mitsgaders van die van hunne gemagtigden te Batavia, en onder aanhaling van deze advertentie intezenden, voor zoo veel Batavia aangaat, aan den directeur van 's lands producten en civiele magazijnen, en op andere residentien van Java en Madura, insgelijks regtstreeks aan genoemden directeur, mits gefrankeerd, dan wel aan de heeren residenten, tijdig genoeg om daarvan bij de uitbesteding gebruik te maken, welke ambtenaren bij deze verzocht worden om gemelde biljetten aan den ondergeteekenden toetezenden.

Gegadigden worden wijders verzocht, bij de uitbesteding tegenwoordig te zijn, dan wel daartoe iemand anders te kwalificeren.

De Directeur van 's Lands Producten en Civiele Magazijnen,
BATAVIA, VAN DER VINNE.
den 13den sept. 1833.

EDICTALE CITATIEN.

Pro fisco. Alzoo President en Leden in den Residents Raad te Soerakarta, op het daartoe gedaan door den Fiscaal bij denzelven raad, *Severijn Daniel Schiff* R. O., voor en van wege het Gouvernement gedaan verzoek, hebben verleend het eerste defaut en admissie tot het doener tweede citatie bij edicte *ad valvas deviæ*, tegen al degenen eenig regt, aanspraak of pretentie te hebben op ruim zes katjes opium, op den 12den junij jl. in de dessa Petongan achterhaald, zoo mede driekwart katje op den 15den derzelfde maand in de dessa Repakking, en een en een half katje op den 10den junij jl. in de negorij Boeijoelalie, welke verschillende hoeveelheden opium zijn getracht ter sluik uit te voeren, en door de vervoerders zijn verlaten.

Zoo is het, dat ik ondergeteekende deurwaarder en gezworen exploiteur bij welmelden raad, bij deze voor de tweede maal dagvaard al degenen die vermeenen mogten eenig regt, actie, aanspraak of pretentie te hebben op de hiervoren gemelde opium, om op woensdag den 11den september 1833, des morgens te tien uren, ter openbare [illegible] actie te instimeeren, en aan te hooren zoodanige eisch en conclusie als door den fiscus voornoemd zal worden gedaan en genomen; daartegen te antwoorden en te procederen als naar regten, sub pœne tegen de nalatigen of non comparanten, dat zij zullen worden verklaard van hun regt en pretentie te zijn verstoken, en hun deswege zal worden opgelegd een eeuwig stilzwijgen.

Aldus geafficheerd en gepubliceerd te Soerakarta, op den 31sten augustus 1833.

De deurw. en gezw. expl. bij den Residents raads te Soerakarta,
ERNST.

VENDU-DEPARTEMENT.

Op maandag den 16den september 1833.

Voor het huis van mevrouw de weduwe *Weltenaar*, in de Koestraat, van goud- en zilverwerken, huismeubelen, wagens, paarden en tuigen, waaronder een sterke reiswagen met 2 banken, benevens eenige slaven, als: *Present*, van Boegies bekwame kok, huisjongen en boterkarner; *Soeboe*, complete koetsier rijdende met 4 paarden; *Batjo*, van Boegies tuinjongen, koewachter en boterkarner; *Pantelon*, complete koetsier.

En precies te 11 uren.

Voor rekening van *J. R. Dirks.*

1. Zeker erf, bebouwd met een steenen pedak, gelegen Oostzijde Verbursgracht, 17de deel, blok L. no. 88, verponding 1867.

2. Zeker stuk tuinland, gelegen beoosten het Heemradenplein, 5de deel, blok L. no. 3, verponding 736.

3. Zeker stuk tuinland, gelegen omtrent 1½ uurgaans, blok H. no. 11, verponding 6166.

Voor rekening van *J. L. Kleijn.*

Zeker erf, bebouwd in het geheel met een steenen planken huis en een dito speelhuis beide met pannen gedekt, gelegen buiten dezer Stadspoort Utrecht in het Westerveld, het 2de deel, blok P. no. 80, verponding no. 1828.

Op dingsdag den 17den september 1833.

Voor het sterfhuis van den Hoog Edelen Gestrengen Heer den Generaal Majoor *G. J. Holsman*, van een goed geconserveerden inboedel, bestaande uit moderne mahonijhouten consoles, canapés, stoelen, tafels, ledekanten, extra groote

en fraaije spiegels en schilderijen, hang- en muurstelpen, astrale lampen, juweelen, waaronder eene fraaije briljanten speld wegende 6½ karaat, goudwerken, Hollandsche en naar de laatste smaak bewerkte zilverwerken, pleets werken, horologien, gouden en zilveren passementen enz.

Alles daags te voren, des morgens van 8 tot 12 uren, te zien.

Op woensdag den 18den september 1833.

Voor de woning van den chinees *Limtjaij*, buiten de Diestpoort in het chinesche Kamp, van chinesche huismeubelen, nieuwe matrassen, lakens en diverse andere goederen meer.

En precies te 11 uren.

Voor rekening van denzelven.

Zeker steenenhuis met pannen gedekt, staande in de Bazaar Pintoketjiel buiten de voormalige Diestpoort.

Op donderdag den 19den september 1833.

Voor het sterfhuis van den heer *A. Michiels*, op Jacatra, van het meubilement in de voorgaanderij en beide voorkamers, bestaande in fraaije kroonen en muurlusters, spiegels, schilderijen, pendules, marmeren tafels, bloemvazen, hang- en muurstelpen, eenige goud-, zilver- en pleetwerken, nieuwe en andere lijnwaden, lakens, zijden stoffen en hetgeen verder zal worden te voorschijn gebragt.

En precies te 11 uren.

Het op Weltevreden staande thans door den heer *S. van Slooten*, bewoonde huis, bijgebouwen en erve, toebehoorende aan den boedel van wijlen den Hoog Edelen Gestrengen Heer Mr. *P. S. Maurisse.*

Op vrijdag den 20sten september 1833.

Ten Overstaan eener Commissie uit het collegie van Boedelmeesteren, voor rekening van diverse boedels, voor het Lokaal van ged. collegie in de Koestraat, van huismeubelen, goudwerken, juweelen- en andere goederen meer, benevens P. M. *f* 5000 kopergeld.

En precies te 11 uren.

Voor rekening des boedels van wijlen *Onrust* en de minderjarige *Oetien.*

Zeker steenenhuis- en erf, gelegen binnen deze Stad, op den Moorschenpasser.

Een dito dito, als boven.

Op zaturdag den 21sten september 1833.

Voor eene woning in het Kampement te Weltevreden, voor rekening des boedels van wijlen *S. Nicolaas*, van rijtuigen, waaronder een fraaije kinderwagen, goede rij- en bendiepaarden, eene zeer goede bendie, huismeubelen, twee zeer goede [illegible] verder ten verkoop zal worden aangeboden.

En voor rekening van het Gouvernement, drie oude wagens.

VERKOOP VAN GOEDEREN.

Te koop per publieke vendutie, in den loop van september, het huis van wijlen weduwe *Dietnee*, laatst door haar bewoond.

De executeuren,

Soerabaija, C. VON FRANQUEMONT.
den 31sten augustus 1833. J. L. ZANGE.

—*Voor den lande.* Verkooping op regterlijk gezag, op donderdag den 3den october 1833, zal, des morgens te 9 uren, te Samarang door den vendumeester, ten overstaan van eene commissie uit den raad van justitie alhier, krachtens appointement van executie van gemelden raad, van den 17den julij 1833, ter instantie van den fiscaal bij welmelden raad, eischer R. O. in cas van restitutie, contra *Tiebo Havinga*, gedaagde in voorschreven cas, publiek verkocht worden:

Een tuinland met het daarop staande steenen met pannen gedekt huis, pedakken en verder bijgebouwen, gelegen bewesten en buiten deze stad aan de zuidzijde van den grooten weg naar Bodjong wijk lett. H no. 893, gemelden *Tiebo Havinga*, in eigendom toebehoorende.

Indien er iemand mogt zijn, die eenig regt, actie of toezegging op voormelde vastigheid zoude willen pretenderen, en zich opposeeren tegen gemelde executie en verkooping die kome en make het aan ondergeteekenden bekend.

Aldus gepubliceerd te Samarang, den 4den sept. 1833.

De deurw. bij den raad van justitie voornd,
A. PIJL.

HUWELIJKEN.

Getrouwd,

G. H. G. HARLOFF, *chirurgijn-majoor,*
met
Mejuffrouw A. VAN DEN HEUVELL.

Dienende deze zoo wel tot algemeene als bijzondere kennisgave.

SAMARANG, [illegible] *augustus 1833.*

[illegible]

GEBOORTEN.

[illegible]

BATAVIA, 9 september 1833. [illegible]

—Bevallen van eene dochter, de geliefde huisvrouw van
W. L. DE STURLER.

BATAVIA, *10 september 1833.*

STERFGEVALLEN.

Heden overleed tot mijne bittere droefheid, na een langdurig en smartelijk lijden, in den ouderdom van bijna zes-en-veertig en na eene gelukkige echtverbintenis van vijf-en-twintig jaren, mijne dierbare echtgenoote, *Gezina Wilhelmina van Nieuwenhoven;* hebbende ik in dit onherstelbaar verlies te betreuren, eene liefhebbende en trouwe gade en mijne kinderen, eene brave en zorgende moeder.

HELBACH.

BATAVIA, *den 4den september 1833.*

—Heden overleed tot onze diepste droefheid ons oudste dochtertje, *Helena Maria Barberaar*, in den ouderdom van ruim vijf jaren.

A. VAN DEN HEUVEL.

ONRUST, 7 *september 1833.*

—Heden overleed tot mijne bittere droefheid, mijn hartelijk geliefde echtgenoot *Petrus Henricus van Zitter*, kommies bij de wees- en boedelkamer te Samarang, in den ouderdom van ruim 35 jaren, diep betreurd door mij en zijne talrijke bloedverwanten en vrienden.

Crediteuren en debiteuren worden verzocht zich te melden, binnen zes weken aan de ondergeteekende, en tevens degenen voor welken de overledene zich als borg heeft geinterponeerd, zich van anderen te voorzien.

De testamentaire executrice,

SAMARANG, C. M. KEIJNER, wed.
31 augustus 1833. *van Zitter.*

—Ons jongst zoontje *Fredrik Willem*, oud omtrent 9 maanden, overleed heden morgen te 1 ure.

SOURABAIJA J. C. ODENTHAL,
den 5den sept. 1833. J. C. KNOPS.

NAGELATEN BOEDELS.

Alle degenen, welke iets te pretendeeren hebben van, of wel verschuldigd zijn, aan den boedel van wijlen den maleijer *Pa Sahak* alhier abintestato overleden om daarvan aangifte of betaling te doen, binnen den tijd van drie maanden, gerekend van heden, aan de Agenten der Soerabaijasche weeskamer te Bawean.

BAWEAN, J. C. DUNKI,
16 augustus 1833. G. C. G. BREDOW.

VERSCHILLENDE BEKENDMAKINGEN.

Bij de directie van het fonds der verhoogde pensioenen van de officieren der landmagt zijn gelden in leen te verkrijgen, zoo wel te Batavia, als op andere plaatsen op Java, tegen betaling van eenen jaarlijkschen interest van acht ten honderd;

onder verband van vastigheden, ter dubbelde waarde der te beleenen som en twee goede borgen, dan wel

onder enkeld verband van vastigheden ter vierdubbelde waarde van de te beleenen som, zonder borgen.

Belanghebbenden gelieven zich met vrachtvrije brieven, en overlegging van bewijzen der waarde van het pand, afschriften der eigendomsbewijzen, en zoodanige andere stukken en inlichtingen, als welken tot eene juiste beoordeeling van het verzoek kunnen leiden, te adresseeren bij

De directie voornoemd.

BATAVIA, Namens dezelve.
De Amanuensis,
den 4den sept. 1833. F. SCHULTZE.

—Huiscollecte ten behoeve der Diakonie-Armen en Weezen der Hervormde Gemeente te Batavia, over het derde kwartaal 1833.

Op Maandag den 16den september 1833, om de West, buiten de Stad, eerste gedeelte, bevattende het Molenvliet, de Prinselaan, en Rijs- en Noordwijk, door den broeder diaken, *J. G. A. Bischoff.*

Op Dingsdag den 17den september 1833, om de West, buiten de Stad, tweede gedeelte, bevattende het Koningsplein, en de weg naar Tanabang, door den broeder diaken, *C. F. Pahud.*

Op Woensdag den 18den september 1833, om de West, binnen de Stad, bevattende alle de grachten en straten der Stad, bewesten de Groote-rivier, door den broeder diaken, *J. B. de Nijs.*

Op Donderdag den 19den september 1833, om de Oost, binnen de Stad, bevattende als boven, beoosten de Groote-rivier, door den broeder diaken, *J. W. Thierbach.*

Op Vrijdag den 20sten september 1833, om de Oost, buiten de Stad, eerste gedeelte, bevattende Jakkatra, Goenoengsaharie en Weltevreden, door den broeder diaken, *W. L. de Sturler.*

Op Zaturdag den 21sten september 1833, om de Oost, buiten de Stad, tweede gedeelte, bevattende van de Sipaijers [illegible]

[illegible]

Bijvoegsel der Javasche Courant.

ZATURDAG den 14den September 1833.

[illegible]rug af, Kramat, den weg naar Meester-Cornelis en Prapatan, door den broeder diaken, *D. O. Bekking.*

Het kollegie van Diakenen der Hervormde Gemeente te Batavia.
C. F. PAHUD, *Præsis.*
Ter ordonnantie van hetzelve,
VAN WOELDEREN, *Scriba.*

—Huiscollecte ten behoeve der kerk-en Armen der Roomsch catholieke gemeente te Batavia, over het derde kwartaal 1833.

Op maandag den 16den sept. 1833, over Tanabang en Koningsplein, door het lid *van Berkel.*

Op dingsdag den 17den sept. 1833, over Rijswijk Noordwijk en Molenvliet door het lid *Schultze.*

Op woensdag den 18den sept. 1833, door Batavia de Prinsenlaan en Jacatra, door het lid *de Wit.*

Op donderdag den 19den sept. 1833, over Weltevreden en Goenoeng-Saharie, door het lid *Kroegman.*

Op vrijdag den 20sten sept. 1833, over Parapattan en Mr. Cornelis. door het lid *Kroegman.*

Het R. C. Kerk-en Armen Bestuur te Batavia,
Het Lid waarnd. Voorzitter.
J. F. LIESART.
Ter Ordonnantie van denzelven.
Het Lid Secretaris,
A. SCHULTZE.

—Een huis te huur op het Koningsplein, te bevragen bij
D. C. H. VAN RIEMSDIJK.

—De ondergeteekenden stemmen en repareeren piano's en orgels.
DHUIJGELAERE en BöKER, *muzijkanten blok no. 1.*

POST-KANTOOR.

BATAVIA.

Wordt ter kennis van het publiek gebragt, dat aan het postkantoor te Batavia, paketten voor brieven geopend zijn, om te worden verzonden:

naar — *schip* — *kapitein*
Sinkapoer, *Ned. bark L'Charles*, Berrest.
Palembang, *dito schip Oemar Osman*, Sarif Kassiem.
Rotterdam, *brik Heinrich*, Flamming.
Gothenburg, *Zweeds. schip Venus*, Haine.
[illegible]
Rotterdam, *dito* [illegible]
Canton, *dito schip Timor* [illegible]
Makasser, *Ned. praauw Padoeakang*, Wegergang.
Idem, *dito praauw Paduakang*, Talle.

Wordt ter kennis van het publiek gebragt, dat er op zaturdag den 14den september aanstaande, een brieven paket voor Holland, zal worden gesloten om verzonden te worden, per het Amerik. brik CHEROKEE, kapitein *Benson.*

BATAVIA, den 13den sept. 1833.
De Postmeester,
P. A. BIK.

VASTGESTELDE PRIJZEN.

	Batavia		Samarang		Soerabaya	
	Guld.	Cents	Guld.	Cents	Guld.	Cents
Tarwe brood de 14 oncen	»	30	»	35	»	33½
Varkens-vleesch het katje	»	40	»	56	»	32
Ossen-vleesch het ℔	»	25	»	20	»	16

MARKTPRIJZEN.

	Batavia		Samarang		Soerabaja	
	Guld.	Cents	Guld.	Cents	Guld.	Cents
Rijst eerste soort per kojang	134	»	108	»		
Idem tweede soort per kojang	123	»	95	»	120	»
Idem derde soort per kojang	112	50	91	»		
Idem eerste soort per gantang (1/10 pikol)	»	56	»	42	»	»
Idem tweede soort per gantang	»	52	»	40	»	»
Idem derde soort per gantang	»	47	»	36	»	»
Koffij per pikel	33	»	35	»	25	»
Klapper-olie per takker van 33 bottels	7	70	5	94	8	25
Katjang-olie per takker van 33 bottels	6	»	4	62	5	28
Dempel-olie per pikel	25	»	19	»	18	»
Brandhout per vadem van 18 voeten lang, 6 voeten hoog en 2 voeten breed	14	»	28	»	12	»

NB. Bovenstaande artikelen zijn allen in koperen-munt berekend.

SCHEEPSBERIGTEN.

STRAAT-SUNDA.

Doorgezeild.

Sept. 11—Eng. brik *Arab*, Ferrier, van Londen den 28sten mei, naar Batavia.—brik *Marquis of Hasting*, Ingram, van Padang den 20sten augustus, naar dito.

BATAVIA.

Aangekomen.

Sept. 10—Amerik. schip *Gasper*, C. Pearson, van Canton den 27sten julij.—Dito brik *Cherokee*, S. Benson, van Pekalongan den 8sten september.—schip *Marzoek*, Sarif Alie Bin Mockain Alas, van dito den 8sten dito.—brik *L'Industrie*, Sech Mochamat Bahabar, van Indramaijoe den 8sten dito.

Sept. 11—Eng. brik *Lion*, W. Bathil, van Soerabaija den 7den september.—schip *Mercurij*, C. Brodie, van Sinkapoer den 25sten augustus, passagiers, de heer B. van Lijden en vrouw, de heer Lacassie en dochters, en de heer Feeron.—schoener *Anting*, Timbang, van Tagal den 9den september.—schoener *Laurel*, J. S. Harris, van Sinkapoer den 24sten augustus.

Sept. 12—brik *Tartar*, W. Lister, van Indramaijoe den 11den september.—schip *Joedel Barie*, Sech Japhar Bin Sech Segaf, van Pamanoekan den 11den dito.

Vertrokken.

Sept. 10—Eng. schip *Westmorland*, J. Brigstock, naar Bengalen.
Sept. 11—brik *Indramaijoe*, Thio Ngonjan, naar Indramaijoe.
Sept. 12—stoom-boot *Van der Capellen*, F. W. E. Lange, naar Samarang, passagiers, de heeren D. Donker en L. Carvalho.—Amerik. schip *Hebrew*, L. J. Carr, naar Soerabaija.
Sept. 13—Brems. schip *Sophie*, J. Wessel, naar Samarang.—brik *Soeok*, Joempang, naar Tagal.

Schepen liggende ter reede.

Zr. Ms schoeners *Janus*, *Calypso*; schepen Baron van der Capellen, Rosalie, Oemar Osman, Oeij Sinjo, Eersteling, Vrouw Helena, Grace, IJdrosie, Mercurij, Marzoek, Joedil Barie; barken Theodora, L'Charles, Zephijr; brikken Dankbaarheid, Ingoen, Bienhong, L'Industrie, Tartar; schoeners Semangka, Anting, Laurel.—Amerik. schepen Walter, Timor, Paris, Roman, Marmora, Margaret Forbes, Gaspar; brikken Ivory Lord, Cherokee.—Eng. oorlog-korvet Imogene; schip Jupiter.—Zweedsche brikken Lion, Venus.—brik Heinrich.

SAMARANG.

Aangekomen.

Sept. 4—schip *Jadal Karim*, Sech Oemar Bin Osman, van Sumanap den 26sten augustus.

Sept. 5—brik *Patriot*, J. H. Laws, van Batavia den 29sten augustus.

Sept. 6—bark *Boeroong*, W. S. Dudman, van dito den 30sten dito, passagiers, de heeren Fritz en Brookman.—brik *Ondernemer*, H. Serjant, van Tagal den 30sten dito.

Vertrokken.

[illegible] passagiers, [illegible] *Fatal Barie*, K. Ingelis, naar Sumenap.—Eng. schip *Westmoerland*, J. Brigstock, naar Batavia en Bengalen.

Sept. 6—schip *Fateor Rachman*, Said Abdoor Rachman Bin Mochamat Segaf, naar Cheribon en Palembang.—stoom-boot *Van der Capellen*, F. W. E. Lange, naar Batavia, met Zr. Ms. troepen.—schoener *Johanna Charlotta*, Ong Engsing, naar Soerabaija.—Amerik. schip *Margaret Forbes*, James King, naar Batavia en Nederland.

SOERABAIJA.

Aangekomen.

Sept. 4—schoener *Augusta*, S. Ledoux, van Batavia den 24sten augustus.

Sept. 5—brik *Machlaar*, Sultan Galip Bin Abdulla, van Samarang den 24sten augustus.—schip *Atlas*, R. Sijmons, van China den 5den dito, passagier, de heer Ed. Lloijd.

Sept 6—bark *Thetis*, R Limon, van China den 5den augustus, passagier, de heer Collings.—Amerik. schip *Borneo*, C. Prescot, van Batavia den 28sten dito, passagier, de heer Neninga.—bark *Gatmer*, Sech Said Bin Sehan Bahoesier, van dito den [illegible].

Vertrokken.

Sept. 5—Zr. Ms. schoener *Argo*, luitenant der 1ste klasse H. J. B. Sikman, koersstellende om de oost.—bark *Sheeva*, Said Osman Habaisij, naar Boender, Sambas en Pontianak.

Sept. 6—Eng. brik *Lion*, W. Bathil, naar Batavia en Cowes.—Amerik. schip *Panama*, W. F. Griswold, naar Canton, passagier, de heer K. Griswold.—schip *Nawan El Joesoer*, Sech Salem Bin Achmat Banama, naar Batavia, passagiers, majoor J. de Paulij, luitenant der 1ste klasse G. Lockemeijer, en apotheker de Jongh.

Schepen liggende ter reede.

Zr. Ms. korvet *Boreas*; schoeners *Daphne*, *Pollux*, *Windhond*; transport-boot *No.* 4; schepen Petrus, De Vrouw Maria, Abel Tasman, Willem Ernst, Holland, Johanna Elizabeth, Zeemans Hoop, Olivier van Noord, Dankbaarheid aan de Nederlandsche Handel Maatschappij, Rotterdams Welvaren, Marij en Hillegonda, Aurora, Walcheren, De Hoop van Alblasserdam, Atlas; barken Thetis, Gatmer, Concordia; brikken Tekaing, Machlaar, Java; galjas Kim Hokhim; schoeners Augusta, Polks.—Amerik. schip Borneo.

HANDELSBERIGTEN.

AAN- en UITVOER te BATAVIA, van den 11den tot en met den 13den september.

AANVOER.

11 *September.* Van *Amsterdam*, met het Amer. schip *Roman, V. Constant.* 5 vn. 25 kn. en 200 ks. kramerijen, 60 trossen touwwerk, 30 vn. kn. en md. provisien, 100 kld., 16 ks. en 8 vs. genever, 144 vn. teer, 150 md. mineraalwater, 6 kn. manufacturen, *Wattendorf, Bigg, Zimmerman en Co.*

145 stv. en 28 bs. platijzer, 2 [illegible], 35 kn. [illegible], 2 do. letterkasten, 2 do. koperen bladen, 300 kn. roodewijn, 8 pk. touwwerk, 8 kn. zeildoek, 2 do. borstels en roskammen, 1 reddingboei, 25 kn. opium, 25 vs. meel, 20 kn. manufactures, 6 do. [illegible], 1 do. vlaggedoek, *F. N. H. M.*

8 vs. ijzerwerken, 34 do. spijkers, 8 kn. en 5 pk. gereedschappen, *gebr. Belynen.*

400 kozen, *Santhagens en Glaser.*

10 vs. 203 vs. spijkers, 18 b. papier, *Brouwer, Holsboer en Co.*

64 kn. en ks. div. koopmanschappen, *J. van der Crab.*

5 kn. en 2 md. aardewerken, 5 vs., 36 kn. en 155 ks. onderscheidene koopmanschappen, *P. Hollerman.*

628 vs. div. provisien, 84 kn. div. koopmanschappen, *Order.*

50 kld. genever, *de Gezagvoerder.* Wijders eenige regalen en ressort scheepsprovisien.

Idem. Van *China*, met de Amer. bark *Caspar*, *C. Pearson.*

78¼ pic. cassia, 2500 pd. pruimtabak, 40 vs. pik, 3 kn. hoeden, 5 b. zeildoek, 10 st. ravensdoek, 11000 zilveren sp. matten, *Paine, Stricker en Co.*

21 September. Van *Singapoer*, met de Ned. Ind. schoen. *Laurel*, *F. S. Harris.*

20 b. beng. lijnwaden, 33 zk. zeep, 55 vs. provisien, 26 zk. zaden, *Douglas, Mackenzie en Co.*

400 zk. tarwe, 25 ks. manilla sigaren, 1 kist hoeden, 70 kn. thee, 5 b. salemporis, 18 vs. spek, 250 zilveren sp. matten, *Wilson, Smith en Co.*

50 zk. zeep, *R. Wite en Co.*

25 b. goeniezakken, *Paterson en Co.*

16 zk. [illegible], 38 [illegible] gedroogde garnalen, 1 baal zijndees, 1 kist [illegible], *Sheik [illegible] bin Oemar.*

5 kn. malwa opium, *F. N. H. M.*

23 September. Van *Singapoer en Riouw*, met het Ned. Ind. schip *Mercurij*, *C. Brodie.*

64 st. ijzeren pannen, 2 suikermolens en 2 kn. met dies toebehooren, *Fréchira, Syms en Co.*

48 b. beng. lijnwaden, 4 kn. olie en cardamon, 8 b. kassoemba, 20 zk. zaden, 50 kd. gambier, *Douglas, Mackenzie en Co.*

12 b. beng. lijnwaden, 175 pic. gambier, *A. Lagnier.*

UITVOER.

21 September. Naar *Nederland over Samarang*, met het Brem. schip *Sophia*, *J. Westels.*

1341 pic. tin, 1061 do. suiker, 100 do. sapanhout, 1000 st. buffelhuiden, *Vattiwhoff, Hipp, Zimmerman en Co.*

300 pic. tin, 931 st. karbauhuiden, *van der Does.*

Idem. Naar *Rotterdam over Samarang*, met het Amer. schip *Hebrew*, *B. J. Cox.*

2000 pic. tin, *Douglas, Mackenzie en Co.*

500 do. do., *M. Clizard.*

22 September. Naar *Nederland over Passaroeang*, met de Eng. bark *Jupiter*, *W. J. S. Clark.*

2294 pic. koffij, *J. Andeis en Co.*

1219¾ pic. koffij, 200 do. [illegible], 35 do. sapanhout, *Maclaine, Watson en Co.*

950 pic. tin, *Forestier en Co.*

600 st. buffelhuiden, *Paterson en Co.*

Idem. Naar *Nederland*, met het Amer. schip *Marmora*, *R. Sampson.*

10294 pic. koffij, 2285 do. suiker, *F. N. H. M.*

2340 pic. koffij, *Paine, Stricker en Co.*

1500 bs. bindrotting, *A. E. Soesman.*

2 ks. chin. goudeseu en 400 gulden zilvergeld, *J. J. Muisken.*

Bovengemelde artikelen zijn te Samarang geladen.

Benevens de vroeger te Batavia geladen tin en sapanhout, (zie handelsberigten, courant no. 91.)

23 September. Naar *Nederland*, met het Amer. schip *Margaretha Forbes*, *J. B. King.*

10260 pic. koffij, te Samarang geladen, *Paine, Stricker en Co.*

1350 st. huiden, 3700 bs. bindrotting, te Samarang geladen, *A. E. Soesman.*

75 pic. paerl d'amour, 65 do. notenmuscaat, 1 do. nagelen, *Paine, Stricker en Co.*

Benevens de vroeger alhier geladen tin, paerl d'amour en sapanhout, (zie handelsberigten, courant no. 90.)

Idem. Naar *Rotterdam*, met de Amer. brik *Cherokee*, *S. Benson.*

4197 pic. koffij, te Pekalongang geladen, *Ten Brink, Reijnst, Gilsing en Co.*

Benevens de vroeger alhier geladen rotting, sapanhout, tin en suiker, (zie handelsberigten, courant no. 94.)

IN- en UITVOER op JAVA EN MADURA, gedurende de maand Augustus met INLANDSCHE VAARTUIGEN

INVOER.

Van de *Moluccos.*

40 pic. witte notenmuscaat, 15 do. rasamala, 6¼ do. wortelhout, [illegible] do. [illegible], 24 do. [illegible], ½ do. schildpad, 27 dz. fl. kajoepoetieolie, 8 do. ruikende olie, 589 st. paradijsvogels, 30000 gulden kopergeld.

Van *Balie.*

18 koij. sapanhout, 48 do. rijst, 355 pic. suiker, 45 do. dingding, 6 do. koffij, 30 do. oudkoper, 231 do. kapas, 140 do. klapperolie, 58 do. gambier, 11 do. talk, 3 do. Inl. medicijnen, 891 kd. kapas, [illegible] gulden zilver en 4950 do. kopergeld.

Van *Makasser.*

30 pic. sandelhout, 18½ do. was, 19 do. koffij, 4 dz. fl. ruikendeolie, [illegible] gulden kopergeld.

Van *Borneo.*

[illegible], [illegible] do. was, 25 do. zwarte en 15 do. witte vogelnestjes, 18 do. loed, 60 do. massie, 3 do. peper, 8 [illegible], 232 paren hartebeesthoornen, 68 th. stofgoud, 207¾ juweelen, 91 pic. soga- en glambast, 8628 st. div. matjes.

Van *Palembang.*

108 pic. gambier.

Van *Koste.*

400 pic. was, 14 do. [illegible], 9 do. honig, 8 do. [illegible], [illegible] bindrotting, 10½ pic. zwarte en 41 katt. witte vogelnestjes, 100 vellen sp. matten.

Van *Linga.*

200½ pic. gambier, 11 do. gadoeng, 20 st. linnen.

Van *Riouw.*

1010 pic. gambier, 27 do. chin. medicijnen, 18 do. aluin, 1 amfioen, 25 kg. pasting, 8 kn. aarde- en glaswerken, 22 zk. tee, 392 st. smeepannen, 198 bs. ijzer, 75 el. laken, 64 do. doeken, 14 st. do. chitzen.

UITVOER.

Naar *Trengano.*

1274 koij. rijst, 38040 str. div. katoenengarens, 45 pic. kapoken, 3 do. olie, 21 do. katjang, 4 do. tamarinde, 2 kg. jav. [illegible]

Naar *Siam.*

225 koij. rijst, 15 kg. en 6½ pic. jav. tabak, 11 pic. sagoe, tamarinde, 6 do. olie, 24 kg. sarongs en doeken. 57 do. div. [illegible] 20 dz. fl. ruikende olie, 500 gulden zilvergeld.

Naar de *Moluccos.*

25 pic. koperwerken, 25 do. jav. tabak, 40 do. spijkers, 25½ koperwerken, 262 dz. zakdoeken, 34½ kg sarongs- kleedjes en ken, 4 lg. arak, 2 kn. provisien, 20 mandjes anizette, 3 kn. kramerijen, 400 st. ledige kisten.

Naar *Balie.*

417 pic. gedroogde visch, 208½ do. gambier, 4 do. salpeter, [illegible] st. ledige vaten, 7 pic. ijzer, 7 kg. sarongs en doeken, 8 do. linnen, 500 gulden kopergeld.

Naar *Makasser.*

101½ pic. gambier, 4½ do. koperwerken, 50 do. suiker, 6 do. tjang, 41 do. olie, 2 do. kandijsuiker, 1000 st. hakmessen, [illegible] do. jav. sigaren, 40 vellen leder.

Naar *Borneo.*

45½ koij rijst, 1180 kg. sarongs, kleedjes en doeken, 129 do. linnen, 235½ pic. java, en balin. tabak, 247 pic. katjang, 207 do. marinde, 685 do. katjang- en klapperolie, 28 do. dingding, [illegible] kapok, 2 do. koperwerken, 1250 st. aardewerken, 3400 str. nengarens, 6½ kg. leder, 27½ dz. eur. doeken, 20 pic. java, 2290 gulden kopergeld.

Naar *Banka en Palembang.*

[illegible] 8 do. katjang, 18 kd. jav. tabak, [illegible] salendangs en doeken, en eenige eur. provisien en koopmanschappen.

Naar *Padang.*

620 el. grein, 15 do. laken, 31 kg. jav. kleedjes, 5 pic. koper, 35 do. dingding, 15 do. jav. tabak, 12 do. suiker, 95 koij. 122000 gulden kopergeld.

Naar *Riouw.*

588 koij. rijst, 21 pic. koperwerken, 217 do. bruinesuiker, [illegible] talk, 282½ do. klapper- en katjangolie, 100 do. katjang, 223 jav. tabak, 88 do. tamarinde, 3 do. lood, 11 do. ijzer, 8 do. moetietouw, 7200 st. koperenringen, 13½ kg. leder, 44 do. div. jes, 9 do. bougin. sarongs, 20 do. wit linnen, 3380 st. pinangsche, 10 pk. chin. papier, 4160 str. katoenengarens, 12665 gulden zilver en 2600 do. kopergeld, 4 kn. offerpitten.

Naar *Koste.*

7½ pic. koperwerken, 2 vs. staal, 40 stellen ijzerenpannen.

Wijders is nog regtstreeks van Passaroeang met het Amer. schip *Perkins* naar *Nederland* uitgevoerd 4389 pic. koffij en 2943 do. suiker.

Van Anjer naar *China* met het Eng. schip *Waterloo*, 302 pic. rotting, en met het Eng. schip *Minerva* naar *idem*, 518 pic. rijst.

B. beteekent: balen, pic. picols, kn. kisten, ks. kistjes, [illegible] kojangs, kg. korgies, vs. vaten, vs. vaatjes, kd. krandjangs, md. manden, kr. kruiken, pp. pijpen, ak. oxhoofden, stv. stuk [illegible], st. stuks, bs. bossen, dz. douzijn, lg. leggers, pd. ponden, str. strengen, el. ellen, kld. kelders, rn. realen, zk. zakken, pk. pakken, th. thail, kar karaat, katt. katties, fl. flesschen.

SCHEPEN *in lading te* BATAVIA.

Naar	Nederland,	Amer.	schip	*Paris*, *Leach.*
»	Rotterdam,	»	brik	*Ivery Lord*, *Talcif.*
»	Idem,	Kniphauser	»	*Heinrich*, *Flemming.*
»	Gothemburg,	Zweedsch	schip	*Venus*, *Sjalne.*
»	Canton,	Amer.	»	*Timor*, *Henry.*
»	palembang,	Ned. Ind.	»	*Osmar Osman*, *Sadef Kh[illegible]*
»	Singapoera,	»	bark	*L'Charles*, *Betrest.*
»	Samarang,	»	»	*Zephir*, *Des Touches.*
»	Soerabaija,	»	schip	*Rosalie*, *Batiest.*
»	Idem,	»	bark	*Theodora*, *[illegible]*
»	Chin. en Tag.	»	schip	*Oetj Sinjo*, *[illegible]*
»	Caribon,	»	brik	*Blankong*, *[illegible]*
»	Idem,	»	»	*Inkoda*, *[illegible]*
»	Makasser,	»	prauw	*Padu[illegible]*, *[illegible]*
»	Idem,	»	»	*[illegible]*
»	Idem,	»	»	*Manna.*

Te BATAVIA, ter LANDS DRUKKERIJ.